

DECIZIE

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecători Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Aurelia Coșeru,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe acțiuni „Semnal”
împotriva Aureliei Coșeru cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui
spațiu locativ și radierea vizei de reședință,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, prin care a fost
respinsă cererea cu privire la repunerea în termenul de apel și a fost restituit apelul
declarat de către Aurelia Coșeru, ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La data de 19 iulie 2011, SA „Semnal” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Aureliei Coșeru cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui
spațiu locativ și radierea vizei de reședință.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza adeverinței de privatizare
nr.572/03 din 10 ianuarie 1998, i-a fost transmis cu drept de administrare economică
de către Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat al RM bunul
imobil din str. Hristo Botev, 25, mun. Chișinău, cu statut de cămin, destinat pentru
domicilierea muncitorilor care au activat în uzină.

Menționează că, conform art. 112 al Codului cu privire la locuințe, Legea nr.
2718-X din 03 iunie 1983, spațiul locativ din cămine li se acordă muncitorilor,
slujbașilor, studenților și altor cetățeni pentru timpul lucrului sau învățaturii, conform
unei hotărâri comune a administrației și comitetului sindical a întreprinderii,
respectându-se norma stabilită pentru cămine. În baza hotărârii cu privire la acordarea
spațiului locativ, administrația eliberează ordinul de repartiție pentru ocuparea
spațiului locativ în cămin.

Susține că, în urma efectuării unui control în vederea stabilirii persoanelor care
locuiesc în odăile din imobilul dat, a fost constatat faptul că pârâta Aurelia Coșeru,
contrar prevederilor art. 50 al Codului cu privire la locuințe, ocupă ilegal odaia
nr.91/2 (nr.147 numerotație nouă) din imobilul dat.

Solicită, evacuarea din odaia nr.91/2 (nr.147 numerotație nouă), str. Hristo
Botev, 25, mun. Chișinău a Aureliei Coșeru fără acordarea altui spațiu locativ ,
radierea vizei de reședință a acesteia de la adresa dată și încasarea taxei de stat în
sumă de 100 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 a fost admisă integral acțiunea și dispusă evacuarea Aureliei Coșeru, din odaia nr. 91/2 (nr. 147 – numerotație nouă) a căminului nr. 3 situat pe str. Hristo Botev, 25, mun. Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ. A fost radiată viza de reședință a Aureliei Coșeru din odaia nr. 91/2 (nr. 147 – numerotație nouă) a căminului nr. 3 situat pe str. Hristo Botev, 25, mun. Chișinău. A fost încasat din contul Aureliei Coșeru în beneficiul SA „Semnal” suma de 100 lei, cu titlu de taxa de stat.

La data de 28 noiembrie 2016, Aurelia Coșeru a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de declararea a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată să fie respinsă ca nefondată.

La data de 08 decembrie 2016, Aurelia Coșeru a depus cerere de apel motivată invocând aceleași solicitări.

În susținerea cererii de repunere în termen, apelanta a invocat că cu hotărârea primei instanțe a făcut cunoștință abia la data de 15 noiembrie 2016, în urma somației executorului Judecătoresc Evelina Marianciuc, care i-a comunicat că urmează să fie evacuată din odaia în litigiu.

Susține că, nu a fost prezentă la emiterea hotărârii primei instanțe și nu a cunoscut desmere existența unei asemenea cereri de chemare în judecată, deoarece s-a aflat peste hotarele țării, fiind în imposibilitate de a depune apelul în termen și a prezenta probe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017 a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de către Aurelia Coșeru, ca fiind depus în afara termenului legal.

La data de 04 aprilie 2017 și 06 aprilie 2017, Aurelia Coșeru a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea încheierii contestate a aplicat eronat normele de drept procedural, nu a examinat pe deplin toate probele prezentate în instanța de fond, restituind neîntemeiat cererea de apel, încălcându-i astfel dreptul la un proces echitabil.

Susține că, este total eronată argumentarea instanței de apel precum că ea neîntemeiat a omis termenul de declarare a apelului, deoarece instanța de apel urma să pună în discuție situația căci din a. 2012, data emiterii hotărârii abia în a. 2016 s-a ajuns la executarea acesteia.

Indică că, nu a cunoscut de existența litigiului în cauză, iar de existența hotărârii primei instanțe a aflat în urma somației de executare a executorului judecătoresc, tot atunci depunând și cerere de apel.

Consideră concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului ca fiind arbitrară și neîntemeiată.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, materialele dosarului atestă că, copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 martie

2017 a făcut adusă la cunoștință recurentei la data de 03 aprilie 2017, fapt confirmat prin recipisă semnată și anexată la materialele cauzei (f.d.102).

La data de 16 mai 2017, în adresa intimatei SA „Semnal” a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Aurelia Coșeru, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de ape și emiterea unei noi hotărâri sub forma de încheiere cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Din materialele cauzei rezultă că, SA „Semnal” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Aureliei Coșeru cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui spațiu locativ și radierea vizei de reședință.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 a fost admisă integral acțiunea și dispusă evacuarea Aureliei Coșeru, din odaia nr. 91/2 (nr. 147 – numerotație nouă) a căminului nr. 3 situat pe str. Hristo Botev, 25, mun. Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ. A fost radiată viza de reședință a Aureliei Coșeru din odaia nr. 91/2 (nr. 147 – numerotație nouă) a căminului nr. 3 situat pe str. Hristo Botev, 25, mun. Chișinău. A fost încasat din contul Aureliei Coșeru în beneficiul SA „Semnal” suma de 100 lei, cu titlu de taxa de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 28 noiembrie 2016, Aurelia Coșeru a contestat-o cu apel, solicitând în același timp repunerea în termen.

Urmare, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 21 martie 2017 a respins cererea de repunere în termen și a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, fapt cu care nu este de acord recurenta.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, în redacția Legii nr.244-XVI din 21 iulie 2006 (în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată), termenul de declarare a apelului este de 20 de zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel.

Referirea instanței de apel la prevederile art.362 alin.(1) în redacția Legii nr.155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, potrivit căruia termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, este eronată.

Or, în conformitate cu art. 3 alin.(1) și (2) Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile

prevăzute de lege. Noua lege procedurală nu duce la modificarea efectelor juridice deja produse ca rezultat al aplicării legii abrogate și nu le desființează. De la data intrării în vigoare a noii legi procedurale, efectele vechii legi încetează dacă noua lege nu prevede altfel.

Astfel, în corespundere cu norma de drept citată și cu art. 362 alin.(1) Codul de procedură civilă, în redacția Legii nr.244-XVI din 21 iulie 2006, împotriva hotărârii pronunțate la data de 12 aprilie 2012 se va declara apel conform normelor procesuale la data pronunțării, adică în termen de 20 zile de la data comunicării hotărârii motivate.

Concomitent, art. 110 al Cod de procedură civilă, statuează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Astfel, potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie cererea de apel dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reține că hotărârea primei instanțe a fost emisă și pronunțată la 12 aprilie 2012, în absența părâtei – recurenteii Aurelia Coșeru, iar reieșind din materialele cauzei Aurelia Coșeru nu a fost prezentă la nici o ședință de judecată.

În acest sens, instanța de recurs menționează că potrivit art. 105 alin. (1) Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Pe de altă parte, Colegiul constată că recurenta nu a fost citată conform prevederilor Codului de procedură civilă deoarece la materialele cauzei nu este dovada citării legale a participanților la proces.

Or, conform prevederilor art. 102 alin. (1), (3) (4) și (4¹) Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței. Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În pricinile urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței. Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, colegiul reține că instanța de apel și-a motivat soluția de respingere a cererii de repunere în termen a apelului prin faptul că apelanta nu a invocat absolut nici un motiv convingător și nu a administrat nici o probă pertinentă și admisibilă ce ar demonstra că s-a aflat în imposibilitate de a cunoaște despre existența hotărârii primei instanțe și respectiv de a depune apelul în termen, declarând apelul tardiv.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel neîntemeiată, bazată pe aprecierea

incorectă a circumstanțelor de fapt și aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Or, Aurelia Coșeru nu a fost înștiințată legal despre locul, data și ora ședințelor de judecată iar conform procesului – verbal al ședinței de judecată din 26 octombrie 2011 (f. d. 22), 06 decembrie 2011, 07 februarie 2012, 02 aprilie 2017 și 12 aprilie 2017 nici la o ședința de judecată nu a participat, fiind menționat faptul că, este plecată peste hotare.

Conform art. 116 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc).

Iar în conformitate cu alin. (4) al aceluiași articol, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că recurenta a aflat despre hotărârea Judecătoria Botonica, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 abia la 15 noiembrie 2016 (f. d. 56) și a declarat apel la 28 noiembrie 2016, adică în interiorul termenului de 20 zile de la data comunicării hotărârii și solicitarea de repunere în termenul de declarare a apelului nu era necesară.

La fel se constată că, din cauza aflării peste hotarele țării, fapt probat prin copia pașaportului (f.d.82) recurenta a fost în imposibilitate de a recepționa dispozitivul hotărârii instanței de fond, cât și depunerea cererii de apel în termen.

În acest sens, Colegiul apreciază critic concluziile instanței de apel cum că apelanta nu a prezentat probe veridice și pertinente care ar justifica omiterea termenului de declararea apelului.

Or, la examinarea pricinii în prima instanță se cunoștea faptul că, pârâta Aurelia Coșeru se află în afara hotarelor țării, ceea ce presupune imposibilitatea recepționării dispozitivului hotărârii și, pe cale de consecință, depunerea cererii de apel în termen.

În acest context, instanța de recurs conchide că circumstanțele sus constatate indică în mod cert imposibilitatea recurentei – Aurelia Coșeru de a contesta hotărârea primei instanțe în termen.

Colegiul precizează că în circumstanțele descrise supra, se încalcă principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, prevăzut la art. 26 Codul de procedură civilă, care statuează că procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Cele expuse mai sus, care formează circumstanțele procedurale de fapt, dau temei de admitere a cerințelor apelantei și repunerea în termen a apelului, cu remiterea pricinii în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierea instanței de apel și de a emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere privind admiterea cererii Aureliei Coșeru de repunere în termen a apelului și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Aurelia Coșeru.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe acțiuni „Semnal” împotriva Aureliei Coșeru cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui spațiu locativ și radierea vizei de reședință și se emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care,

Se repune Aurelia Coșeru în termenul de declarare a apelului.

Se remite pricina pentru judecarea apelului în fond la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic